

Priskurant - 1

Fiskeby pappersbruk

Vardagstryck Affärstryck
1800-tal 8:o

National Library
of Sweden

Underrättelser och Anvisningar

vid taktäckning med

Fiskeby Fabriks Aktiebolags Asfaltpapp.

De stora företräden som tak, täckta med Asfaltpapp af god kvalitet erbjuda, äro erkända af de flesta teknici och specialister i byggnadsfacket, samt bevisas bäst genom de talrika byggnader, som under senare åren både på landet och i städerna blifvit täckta med Asfaltpapp.

Dylika tak äro lätta, varaktiga, erbjuda skydd mot eldfara och solhetta, äro enkla att anlägga och iståndsätta, fullkomligt vattentäta samt dessutom billiga i jämförelse med andra taktäckningsämnen och synnerligen i förhållande till plåttak, med hvilka de, enligt den för Städernas Allmänna Brandstodsbolag fastställda tariff, ansetts fullt jämförliga.

För att emellertid häfda Asfaltpappens framstående rum bland de olika slagen taktäckningsmateriel, hvilket rum den i anseende till sina många goda egenskaper rättvisligen förtjenar, är det ej nog med att man vid taktäckningen använder goda materialier; man måste derjeme tillse, att sjelfva täckningsarbetet verkställs på ett omsorgsfullt och ändamålsenligt sätt.

Det är med anledning häraf, och då den af oss använda täckningsmetoden vunnit allmänt erkännande, som vi, i våra resp. af nämnares intresse, samt till upplysning och ledning för de arbetare som, ehuru okunniga om rätta metoden, åtaga sig att täcka tak med Asfaltpapp, hafva ansett nödigt, att här nedan framställa några teckningar, hvilka tydligare än som hittills varit fallet, åskådliggöra vår täckningsmetod, så att hvilken ordentlig och slöjdkunnig arbetare som helst bör kunna noggrannt verkställa taktäckning, företrädesvis med vår utmärkta och välkända Asfaltpapp.

Särskilda anmärkningar.

1:o. **Takets underlag.** På ett lätt underlag, företrädesvis af spåntade bräder, som måste erbjuda en jemn yta, fastspikas längs efter takets sluttning från kroppåsen ända till takrännan på jemnt afstånd från hvarandra trekantiga träribbor, hvilkas mellanrum betingas af Asfaltpappens bredd. Mellan dessa ribbor nedlägges pappen i hela banor uppifrån nedåt, så att banans längdkanter mötas på ribbans rygg och häftas med takspik vid dessa ribbor — ungefär en spik pr löpande fot. — Det ställe der banorna mötas å ryggen eller den s. k. sömmen, betäckes med särskilda pappkappor af $4\frac{1}{2}$, 5 à 6 tums bredd, allt efter ribbornas groflek, hvilka kappor läggas ofvanpå sömmen, längsmed ribborna, för att sedan medelst $1\frac{1}{4}$ tums takspik fästa pappen vid taket. — Pappkapporna spikas på de trekantiga ribbornas *sidor*, med 5 à 6 st. spik pr löpande fot, således icke direkt på underlaget, såsom förr varit brukligt.

Då den sålunda påspikade Asfaltpappen ingenstädes är fästad vid sjelfva underlaget, är den icke heller beroende af det för varaktigheten menliga inflytandet af brädernas svällning och krympning vid hvarje väderleksförändring, hvarigenom man således undviker den förnämsta olägenheten, som tillförene varit förenad med Asfalttak. Om täckningen sker under den varma årstiden, bör pappen icke spännas allt för mycket, enär den vid inträffande köld sjelf utjemnar sig tillräckligt. — En af Asfaltpappens stora förtjenster är äfven den, att den låter använda sig till taktäckning nästan under hvarje årstid; och hvad Asfalttakens utseende beträffar, förete de sig fullt ut lika vackra som plåttak. I och för vattenafledningen bör hvarje tak före täckningen förses med s. k. fotrännor, samt efter verkställd täckning, förses med stuprör af plåt.

2:o. **Takets sluttning.** Den åsigt är ganska allmän, att ett tak, som skall täckas med Asfaltpapp, bör vara starkt sluttande; men detta vederlägges genom en mångårig erfarenhet, som ådaga-lagt att ju mindre taket sluttar, desto mindre är solen i stånd att ur detsamma utdraga dess tjäriga beståndsdelar, och att tak med ringare sluttning mindre ofta behöfva tjäras och sandas än starkt sluttande.

De mindre sluttande taken äro således jemväl vida varaktigare och erbjuda dessutom många stora fördelar; ty de erfordra mindre

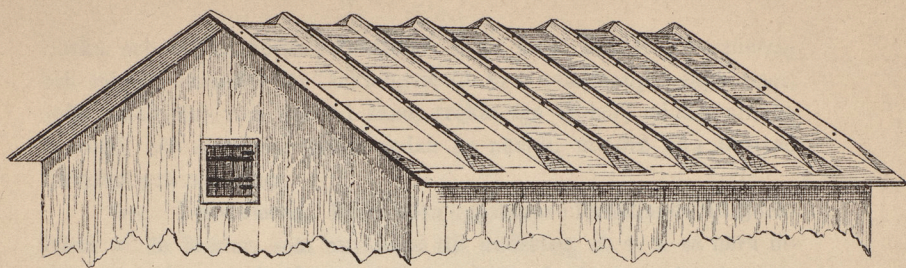

Fig. 1.

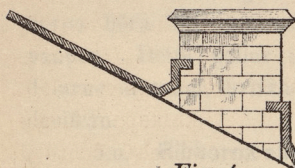

Fig. 4.

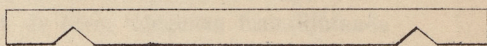

Fig. 2.

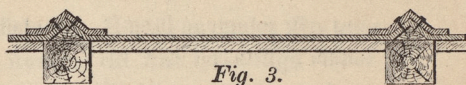

Fig. 3.

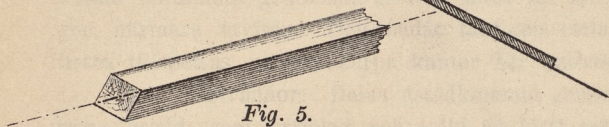
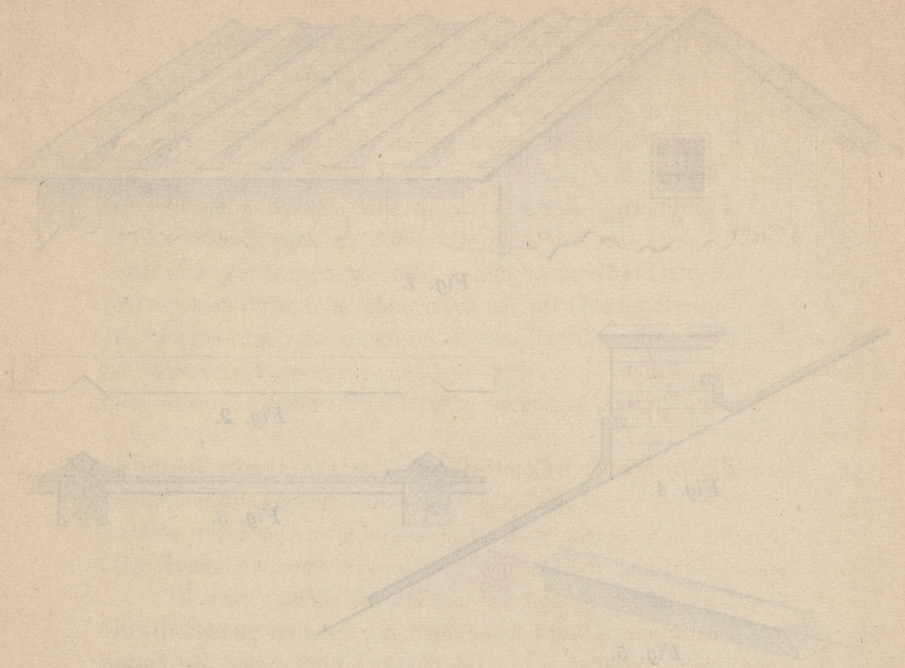

Fig. 5.

- Fig. 1. Takunderlaget med påspikade trekantiga ribbor.
- Fig. 2. Mallen (måttet) för trekantiga ribbornas fastspikande på lika afstånd å takunderlaget, i förhållande till pappens bredd.
- Fig. 3. Genomskärningen af Papptaket med kappor.
- Fig. 4. Sättet för åstadkommande af vattentäthet kring skorstenar, hvarvid alltid iakttages, att skorstensmuren bildar utsprång öfver pappen, så att densamma icke må fästas å sjelfva skorstenens jemnvägg.
- Fig. 5. En fyrkantig ribba, genomskuren till 2 trekantlister, hvar till lämpligast bör användas $2\frac{1}{2}$ tums plank.

- Fig. 1. Takunderlaget med påsittande träkantiga ribbor.
- Fig. 2. Malhon (mått) för träkantiga ribbornas fastgörande på
 läskan och i takunderlaget i förhållande till pappens
 bredd.
- Fig. 3. Gennomsnittet af Pappskiktet med kappor.
- Fig. 4. Sättet för påsattkommande af valfritt material för att
 hållas allid i stället, att skorstensröret följande utgång
 öfver pappet, så att densamma icke må lämnas i stället
 skorstensrörets öppning.
- Fig. 5. För träkantiga ribbor, gennomsnittet till 2 träkantiga ribbor
 till hvarandra för att kunna stå i stället.

tjocka och tillika kortare takstolar, färre antal bräder till underlag och mindre materiel för täckningen, (d. v. s. asfaltpapp, pappkappor, spik, asfalttjära och svärtad sand, trekantiga ribbor) mindre arbetskostnad, och slutligen, såsom redan är nämndt, mindre ofta förnyad tjärning och sandning.

3:o. **Takstolarna.** Dessa böra uppställas i förhållande till tjockleken af de bräder, som användas till underlag, d. v. s. så nära in till hvarandra, att bräderna ej kunna böja sig då man går på taket.

4:o. **Underlaget.** Detta måste erbjuda en jemn yta och bräderna böra väl sammanfogas, så att luften ej kan intränga under pappen. Detta gäller isynnerhet de öfver väggarna framskjutande delarne af taket, hvilka äro mest utsatta för blåstens inverkan underifrån.

5:o. **Ribborna eller trekantlisterna.** Härtill användes $2\frac{1}{2}$ tums tjock och 5 tums bred plank, som itusågas till 2:ne fyrkantiga ribbor, hvilka sedermera genomskäras från hörn till hörn, på sätt teckningen närmare utvisar. Den nedåt takfoten vettande ändan af taklisten tillspetsas, så att skarpa kanter här undvikas.

6:o. **Fotrännor.** Dessa åstadkommas genom en plank af $3\frac{1}{2}$ tums bredd, som urtjälad och stäld på kant mot underlaget, fastspikås vid takstolarna. Modell till dessa fotrännor kan på begäran erhållas från bruket.

7:o. **Bestrykning och sandning** bör första gången verkställas genast efter täckningen vid torr och tjenlig väderlek. Till bestrykning användes väl uppvärmd asfalttjära (ej stenkols- eller trätjära).

Samtidigt med hvarje längdbanas bestrykning, beströr man densamma med siktad och svärtad, strid och torr sand, och detta upprepas intill dess takets hela yta blifvit på detta sätt behandlad. Vid såväl sjelfva täckningen som vid takens bestrykning och sandning böra taktäckarne alltid vara iklädda oljade filtskor eller, i brist deraf listskor, så att pappen ej söndertrampas.

Hela kostnaden för dessa taks underhåll består deruti, att man *minst tvenne gånger*, med ett års mellanrum, förnyar den första bestrykningen och sandningen, ty sedan behöfver ej taket i vanliga fall undergå denna behandling oftare än hvårt tionde år. För hvarje förnyad bestrykning och sandning blifver pappen allt tjockare och fastare, samt förstenas slutligen helt och hållet.

8:o. **Asfaltpappens förmåga att mer än något annat tak-täckningsmaterial motstå eld.** Man hör ofta påstås, att den vid

pappens tillverkning använda asfalttjäran mycket måste bidraga till dess större brännbarhet. Detta påstående vederlägges emellertid dels genom de många i detta afseende verkställda offentliga försöken, och dels genom iakttagelser vid åtskilliga inom landet timade större eldsvådor, hvarvid det visat sig att tak, täckta med asfaltpapp, icke allenast varit fullkomligt eldfasta utan till och med hindrat eldens vidare spridning.

Orsaken, hvarför asfaltpappen, ehuru genomdränkt med asfalttjära, motstår eldens inverkan, består deruti att solvärmens i för-
ening med luften inom kort beröfvar asfalttjäran dess brännbara beståndsdelar. Dessutom bidrager till asfaltpappens eldfasthet i väsentlig mån den vid bestrykningen påströdda sanden, hvilken redan efter den *första* behandlingen bildar en ganska fast skorpa, hvilken såsom nämnt är, efter hvarje förnyad bestrykning tilltager i tjocklek och fasthet.

Förutom asfaltpapp samt pappkappor, finnes ständigt i lager vid bruket asfalttjära, svärtad sand, trekantlist, tjärborstar och filtskor.

Från bruket kan äfven erhållas skickliga och vane taktäckare, efter requisition. Dessutom åtager sig bruket att med egna arbetare verkställa taktäckning med asfaltpapp, af egen tillverkning efter ett visst moderat pris pr qvadratfot, inklusive alla dervid erforderliga materialier.

Fiskeby 1878.

Fiskeby Fabriks Aktiebolag.

